

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział 1. Pojęcie i istota klastra <i>(Bożena Mikołajczyk)</i>	13
1.1. Definicje i typologie klastrów	13
1.1.1. Ewolucja pojęcia „klaster” w literaturze światowej	13
1.1.2. Cechy wspólne klastrów	16
1.1.3. Klasyfikacje klastrów	18
1.2. Rola klastrów w rozwoju innowacyjności i konkurencyjności	23
1.2.1. Korzyści z funkcjonowania klastrów na poziomie gospodarki i firmy	23
1.2.2. Klastry innowacyjne	25
1.2.3. Uwarunkowania rozwoju klastrów	26
1.3. Teoretyczne ujęcie klasteringu	28
1.3.1. Źródła teoretycznych podstaw klasteringu	28
1.3.2. Koncepcja diamentu Portera	29
1.3.3. Inspiracje dla teorii innowacyjnych klastrów	30
Rozdział 2. Klastry w Europie	32
2.1. Statystyczny obraz klastrów w Europie. Polityka wsparcia klastrów w Unii Europejskiej <i>(Bożena Mikołajczyk)</i>	32
2.1.1. Wprowadzenie	32

2.1.2. Charakterystyka klastrów w Europie	33
2.1.3. Konkurencyjność i innowacyjność klastrów europejskich	37
2.1.4. Publiczne wsparcie dla inicjatyw klastrowych w Europie	39
2.1.5. Europejskie inicjatywy wspierające klastry	41
2.2. Nowa, proklastrowa polityka przemysłowa Francji. Sophia Antipolis jako przykład klastra ex nihilo (<i>Agnieszka Kurczewska</i>)	41
2.2.1. Wprowadzenie	41
2.2.2. Założenia polityki przemysłowej Francji dotyczące klastrów	42
2.2.3. Sophia Antipolis jako przykład parku technologicznego obejmującego wiele klastrów	45
2.3. Rola wsparcia publicznego w rozwoju klastrów. Przykład klastrów niemieckich (<i>Joanna Fila</i>)	47
2.3.1. Podmioty i programy wspierające rozwój klastrów w Niemczech	47
2.3.2. Polityka wobec klastrów w Niemczech	54
2.3.2.1. Samodzielna polityka wobec klastrów w Niemczech	54
2.3.2.2. Klastry jako struktura w kluczowych obszarach polityki	57
2.3.3. Przykłady klastrów w Niemczech	59
2.3.3.1. Klastry biotechnologiczne w Brandenburgii	59
2.3.3.2. Inicjatywa klastrowa w przemyśle chemicznym w Niemczech Środkowych	61
2.4. Klastry we Włoszech (<i>Joanna Fila</i>)	67
2.4.1. Podmioty i programy wspierające rozwój klastrów we Włoszech	67
2.4.2. Polityka wobec klastrów we Włoszech	70
2.4.2.1. Samodzielna polityka wobec klastrów we Włoszech	70
2.4.2.2. Klastry jako struktura kluczowych obszarów polityki	71
2.4.3. Inicjatywa klastrowa – Emilia-Romania	73
2.4.4. Inicjatywa klastrowa w przemyśle obuwniczym w Montebelluna i Timișoara	75
2.5. Regionalny i krajowy szczebel wsparcia dla klastrów w Szwecji (<i>Joanna Fila</i>)	80
2.5.1. Wprowadzenie	80
2.5.2. Podmioty i programy wspierające rozwój klastrów w Szwecji	81
2.5.3. Polityka wobec klastrów w Szwecji	82
2.5.4. Wspieranie klastrów w regionach	86
2.5.5. Telecom City – Blekinge	93

Rozdział 3. Pozaeuropejskie doświadczenia w rozwijaniu klastrów (*Agnieszka Kurczewska*)

95

3.1. Uwarunkowania rozwoju klastrów branży informatycznej w Indiach. Przykład klastra w Bangalore	95
3.1.1. Wprowadzenie	95
3.1.2. Ogólna charakterystyka klastrów w Indiach	97
3.1.3. Fenomen Bangalore	98
3.1.3.1. Determinanty rozwoju Bangalore jako największego klastra branży ICT w Indiach	98

3.1.3.2. Rola polityki władz lokalnych i centralnych w rozwoju klastra w Bangalore	100
3.1.3.3. Rola diaspory indyjskiej w rozwoju klastra w Bangalore	103
3.1.4. Perspektywy rozwoju klastrów w Indiach	104
3.2. Wpływ klastrów na rozwój gospodarczy kraju. Klastry odzieżowe i tekstylne w Chinach Południowo-Wschodnich	105
3.2.1. Wprowadzenie	105
3.2.2. Specyfika przemysłu odzieżowego i tekstylnego	106
3.2.3. Przemysł odzieżowy i tekstylny w Chinach	108
3.2.4. Klastry odzieżowe i tekstylne w Chinach	110
3.2.5. Klaster w Puyan jako przykład klastra produkcyjnego	111
3.2.6. Guangdong jako przykład klastra eksportowego	113
3.2.7. Perspektywy rozwoju klastrów w Chinach	113
3.3. Rola klastrów w rozwoju gospodarki Japonii. Przykład klastrów japońskich działających w sektorze żywności ekologicznej	114
3.3.1. Wprowadzenie	114
3.3.2. Struktura i specyfika klastrów przemysłowych w Japonii	115
3.3.3. Klastry na tle rozwoju gospodarczego Japonii	118
3.3.4. Korzyści dla firmy branży spożywczej wchodzącej w skład klastra na przykładzie Hokkaido Bio Industry Corporation	121
3.4. Rola klastrów w tworzeniu kultury. Hollywood jako przykład klastra filmowego w Stanach Zjednoczonych	122
3.4.1. Wprowadzenie	122
3.4.2. Specyfika przemysłu filmowego	123
3.4.3. Idea klastra kreatywnego	126
3.4.4. Specyfika klastra Hollywood	127

Rozdział 4. Klastry w Polsce

(Bożena Mikołajczyk)

129

4.1. Historyczne i prawne uwarunkowania funkcjonowania klastrów w Polsce	129
4.2. Dotychczasowe badania nad klastrami w Polsce	131
4.3. Wsparcie dla inicjatyw klastrowych	134
4.4. Uwarunkowania tworzenia klastrów w Polsce na przykładzie klastra w Łodzi	137

Zakończenie

143

Bibliografia

147